

SANDHEMSRUNDAN

35 km

www.skaraborgsleder.se

15 oktober, 2018

Välkommen på en runda där du kan bekanta dig med kommunens två tätorter och där skog, ångar och sjöar möter dig utmed hela turen. Du passerar bl a fina badplatser, kanot-uthyrare, mysiga fik och någon kiosk. Den högsta punkten ligger ca 320 m ö h. Rundan är relativt lätttrampad och tar ca 3-3,5 timmar att cykla. Vi rekommenderar att du åker rundan motsols.

CYKELLEDEN

Startpunkt: Du startar lämpligen vid Ingo/Frendo Mullsjö eller vid Kyrkekvarns kanotcenter. Vid Kyrkekvarn kan du hyra cykel. Tel 0515-76 10 05.

Svårighetsgrad: Medel. Leden går omväxlande i ett plant och bitvis mer kuperat landskap. Merparten går på grusväg.

Logistik:

- Ingo/Frendo - Gravsjön 9,5 km
- Gravsjön - Kyrkekvarn 4,8 km
- Kyrkekvarn - Sandhems kyrka 5 km
- Sandhems kyrka - Ryfors 11,5 km
- Ryfors - Ingo/Frendo 4,1 km

VI REKOMMENDERAR ÄVEN

- Lilla Vildmarksrundan, 23 km
- Brängen Runt, 35 km
- Bottnarydsrundan, 53 km

VIKTIGA TELEFONNUMMER

- Mullsjö kommun, tel 0392-140 00
- Nummerupplysningen, tel 118 118
- Nödsituation, tel 112
- Vårdcentral, tel 010-242 47 00

LEDBESKRIVNING

Från starten vid Ingo/Frendo går cykelleden längs Falköpingsvägen norrut och ut ur Mullsjö. Efter 500 m svänger du vänster mot Nykyrka.

1. Nuvarande Nykyrka kyrka blev färdig 1887 och ersatte den gamla kyrkan från 1656. Byggnaden gjordes helt i trä och stilen är nygotisk. Då den Sagerska familjen som finansierade bygget delvis var katoliker utökades kyrkogården i norr där Sagers stora gravplats ligger. De tretton Ryforsmederna smidde sina egna gravkors. Tolv av dessa står framför kyrkan och ett står vid korväggen.

Ca 300 m efter kyrkan har du, på höger sida, Ryfors Konfektyrer med fabriksförsäljning av godis. Efter ytterligare 100 m är du åter ute på Falköpingsvägen.

Sväng vänster (mot Falköping) och fortsätt ca 1 km mot nordväst.

2. Stora Gälleryd är ett gammalt prästboställe. Det finns en historia från 1703 om kaplanen Lars Laurelius som orsakade mässfall, dvs han kom inte till mässan. Av tingsprotokollet framgår att han och svärmodern hade två olika versioner till det inträffade. Lars påstod att han blivit "sönderbasad", dvs fått stryk av sin svärmor, medan svärmodern, Annika Lund i Eket, berättade att kaplanens frånvaro snarare orsakats av starka drycker.

Sväng åt höger mot Stora Gälleryd och därefter omedelbart åt vänster på den asfalterade fd riksvägen. 300 m norrut svänger du åt höger mot Vasen.

3. Vasen. Under 1800- och början av 1900-talen framställdes träkol i stor skala i ett flertal kolugnar i tegel. Under andra världskriget fanns här ett mindre raffinaderi där tjärolja framställdes ur tallstubbar. Oljan såldes som drivmedel till fiskeflottan i Göteborg.

Efter Vasen (se kartan) följer du grusvägen fram till den belagda, s k EPA-vägen. Tag åt vänster och fortsätt norrut mot gården Nyskog.

4. EPA-vägen byggdes av arbetslösa på 1930-talet under depressionen. Det var ett sk AK-arbete. Vägen fick sitt smeknamn p g a dess tivelaktiga kvalitet.

5. På vänster sida ligger Gravsjön, en källsjö med mycket rent vatten. På höger sida ligger det gamla missionshuset, vars taknock är en vattendelare. Regnet som faller på den östra sidan av taket söker sig åt Östersjön och vattnet på den västra sidan hamnar i Kattegatt.

Vid korsvägen tar du åt vänster mot Ostbacken. Efter bara 100 m finns en liten trivsamt badplats med brygga. Efter Gravsjö fortsätter du norrut mot Bolsäng.

6. Utsiktsplats. På din färd ner mot Kyrkekvarn har du en fantastisk utsikt om du åker in ca 100 m mot Högagärdet. Snett åt höger ser du vid klart väder hela Falbygden med platåbergen Älle- respektive Mösseberg i bakgrunden.

7. Kyrkekvarns kanotcenter. Här finns sommartid (09.00-17.00) bl a kiosk och kafé.

8. Inlandsvägen syd. Rundan går ca 500 m på riksvägen mellan Halmstad - Mora. Vägen kan stundtals vara livligt trafikerad så var försiktig.

Tag vänster mot Eket. Nu är du inne på en idyllisk väg som leder fram till Sandhems Kyrka.

Strax innan kyrkan, i slutet av nedförsbacken, passerar du ett gammalt bryggeri (9). Bryggeriet är fortfarande i drift, men numera bryggs här enbart svagdricka. Vid Sandhems kyrka (10) startar Eriksgatuleden (11), vilket är en rest av en medeltida riksväg. Den består av s k halvvägar som uppstod då hästar under en mycket lång tid trampade upp marken.

12. Sandhem är ett fridfullt samhälle med ca 700 invånare. Här finns bl a kiosk och butik. Man arrangerar en årlig marknad första lördagen i juli. Vid utfarten ur samhället på höger sida (vägen mot Tunarp) ligger Kylemo forn-åkrar (13). Informationstavlor finns.

14. Tunarps säteri. Platsen nämns i skrift år 1539 och är beläget i en av våra mest omväxlande och vackra naturmiljöer. Tunarp blev säteri på 1630-talet. Idag är det en viktigt turistmagnet med sitt ridcenter.

Strax efter Tunarp, uppe på backens krön, tar du till höger och följer Västgötaleden söderut.

Vägen framöver följer Stråkens dalgång och passerar såväl det gamla jaktstället Olofsborg som de anrika herrgårdarna Margretholm och Ryfors.

15. Olofsborg nämns första gången i skrift redan år 1397. Nuvarande byggnad uppfördes under 1800-talets slut som jaktvilla i engelsk stil av bröderna Sager, vilka även ägde Ryfors Bruk.

16. Margretholm är en herrgård från år 1563. När Ryfors Bruk delades blev gården mangårdsbyggnad för Ryfors Bruk Nedre. 1924-26 byggdes gården om till nuvarande utseende.

17. Ryfors Bruk har anor från 1700-talets mitt. Järnhanteringen lade grunden för brukets utveckling. Under årens lopp har järnhanteringen ersatts av boskapsuppfödning, jord- och skogsbruk. Bruket är i dag av riksintresse av såväl kulturhistoriska som idrottshistoriska aspekter. Här anlades landets första golfbana år 1888. I dag finns en modern 18-hålsbana, hotell och restaurang, ett urskogsreservat, kvarn- och smedjemiljöer, kraftverk m m.

18. Ryfors Gammelskog är ett vackert naturreservat med över 350 år gamla träd. Forskning kring områdets intressanta fågel- och insektsfauna, samt svampflora bedrivs fortlöpande.

Ingo/Frendo är cykelturens slutmål.

Skala 1:45 000 (A4)

0 1 2 km

Trycksak producerad av Mullsjö kommun